

Redegørelse om inspektion i Sønderhå-Hørsted Sparekasse (hvidvaskområdet)

Indledning

Finanstilsynet var i april 2025 på inspektion i Sønderhå-Hørsted Sparekasse. Inspektionen var en undersøgelse af hvidvaskområdet og omfattede sparekassens organisation, risikovurdering samt politikker og forretningsgange på hvidvaskområdet. Desuden omfattede inspektionen sparekassens kundeskab og -overvågning samt overholdelse af undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligterne og kravene til interne kontroller på området.

Risikovurdering og sammenfatning

Sønderhå-Hørsted Sparekasse er en lille lokalt forankret sparekasse beliggende i Nordjylland med Thy og Mors som primære markedsområder. Sparekassen tilbyder enkle indlåns- og udlånsprodukter samt rådgivning om blandt andet pension, investering og forsikring til private og mindre erhvervsdrivende.

Sparekassen har omkring 4800 kunder, hvoraf ca. 70 % er privatkunder, mens 30 % er erhvervskunder, hvor sparekassens største branche er landbrug. Ca. 20 % af sparekassens kunder kommer ikke fra sparekassens primære virkeområde, men har ofte en relation til sparekassens primære område. Sparekassen har i alt 18 medarbejdere.

Finanstilsynet vurderer, at sparekassens iboende risiko for at blive brugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme er mellem-høj. Denne vurdering er bl.a. baseret på sparekassens produktudvalg og kundeportefølje. Endvidere er vurderingen baseret på, at Hvidvasksekretariatet og PET vurderer, at pengeinstitutter har en høj og betydelig risiko for henholdsvis hvidvask og terrorfinansiering.

Finanstilsynet har ikke tidligere været på hvidvaskinspektion i sparekassen.

FINANSTILSYNET

Strandgade 29
1401 København K

Tlf. 33 55 82 82
CVR-nr. 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

ERHVERVSMINISTERIET

På baggrund af inspektionen har et antal områder givet anledning til tilsynsmæssige reaktioner.

Finanstilsynet vurderer, at sparekassen i sin risikovurdering ikke på tilstrækkelig vis har identificeret og vurderet alle relevante risikofaktorer, som har indvirkning på sparekassens iboende risiko for hvidvask og terrorfinansiering.

Får sparekassen ikke afdækket alle relevante risikofaktorer, er der en risiko for, at sparekassen enten ikke er bevidst om sine svagheder, ikke får taget stilling til sin risikoappetit på alle områder eller ikke får etableret og nedskrevet tilstrækkelige politikker og forretningsgange, som skal sikre, at sparekassen holder sig inden for denne risikoappetit og får håndteret de relevante risici effektivt. Dette er væsentligt, da sparekassen skal have et overblik over, om alle risici i sparekassen bliver mitigeret, herunder hvilke konkrete foranstaltninger sparekassen skal have for at imødegå alle risikofaktorer, såvel som de oplysninger, som sparekassen skal bruge om kunden, samt hvilke scenarier i den automatiske overvågning som skal opbygges og eventuelt suppleres med manuel overvågning.

Derfor får sparekassen påbud om at revidere sin risikovurdering med henblik på at sikre, at sparekassen både får identificeret og vurderet alle relevante risikofaktorer, der er forbundet med sparekassens forretningsmodel. Efterfølgende skal sparekassen revidere sin politik på hvidvask- og terrorfinansieringsområdet samt forretningsgange, således at de baserer sig på sparekassens reviderede risikovurdering. Sparekassen skal sikre, at der er sammenhæng mellem sparekassens risikovurdering og risikostyring af, hvordan sparekassen opnår sine strategiske mål til forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme.ⁱ

Finanstilsynets vurderer derudover, at sparekassen ikke i tilstrækkelig grad og ud fra en risikobaseret tilgang har tilrettelagt sine interne kontroller, således at de tager udgangspunkt i sparekassens væsentligste risici, både hvad angår fokus, omfang og hyppighed.

Sparekassen får derfor påbud om at have tilstrækkelige interne kontroller, som effektivt forebygger og begrænser de risici for hvidvask og terrorfinansiering, som sparekassen har identificeret i sin risikovurdering.ⁱⁱ

Finanstilsynet vurderer, at sparekassen ikke i tilstrækkelig grad gennemfører skærpede kundekendskabsprocedurer på sparekassens højrisikokunder, som sikrer, at sparekassen har det fornødne kendskab sine højrisikokunder.

Når sparekassen ikke gennemfører tilstrækkelige skærpede kundekendskabsprocedurer for højrisikokunder, indebærer det en risiko for, at sparekassen ikke har det fornødne kundekendskab til at opdage aktiviteter, adfærd

eller transaktioner, som er atypiske for kunden eller på anden vis mistænkelige. Er kundekendskabet utilstrækkeligt, kan sparekassen ligeledes ikke gennemføre en effektiv overvågning af kunderne. Kunder, som sparekassen vurderer, har en høj hvidvask- eller terrorfinansieringsrisiko, er det derfor endnu mere væsentligt, at sparekassen har et indgående kendskab til, særligt til de forhold, som sparekassen vurderer, er grundlaget for den øgede risiko.

Sparekassen får derfor påbud om at gennemføre skærpede kundekendskabsprocedurer i alle tilfælde, hvor sparekassen vurderer, at kunden har en høj risiko for hvidvask eller terrorfinansiering. Endvidere skal sparekassen dokumentere, hvilke yderligere tiltag sparekassen gennemfører for at sikre, at sparekassen har det fornødne kendskab til sine højrisikokunder til at håndtere den øgede risiko, som sådanne kunder udgør.ⁱⁱⁱ

Finanstilsynet konstaterede under inspektionen, at sparekassens erhvervs-kundefiler ikke er løbende ajourført. Som nævnt ovenfor er sparekassens kendskab til sine kunder fundamentet for at kunne opdage aktiviteter, adfærd eller transaktioner, som er atypiske for kunden eller på anden vis mistænkelige. Når kundekendskabet ikke løbende opdateres, indebærer det en risiko for, at sparekassens overvågning af kunderne bliver utilstrækkelig til at håndtere den øgede risiko, som sådanne kunder udgør.

Sparekassen får derfor påbud om at gennemføre kundekendskabsprocedurer på passende tidspunkter. Derudover skal sparekassen hurtigst muligt gennemgå de erhvervs-kunder, hvor der ikke er blevet gennemført kundekendskabsprocedurer med faste intervaller, med henblik på at opdatere disse kundeforholds oplysninger. Sparekassen skal endvidere fremsende en plan for, hvornår sparekassen vil have afsluttet dette arbejde.^{iv}

Sparekassen får derudover en påtale for ikke at have orienteret Finanstilsynet hurtigst muligt om sparekassens udfordringer med at gennemføre kundekendskabsprocedurer på sparekassens erhvervs-kunder på passende tidspunkter.^v

ⁱ Hvidvasklovens §§ 7 og 8

ⁱⁱ Hvidvasklovens § 8

ⁱⁱⁱ Hvidvasklovens § 17, stk. 1

^{iv} Hvidvasklovens § 10, stk. 1, nr. 1

^v Hvidvasklovens § 49, stk. 1, jf. § 10, stk. 1